

Warszawa, 29 września 2025 roku

Sprawa: Interpelacja nr 11190
Pana Posła Janusza Kowalskiego
w sprawie czynności sprawdzających
Znak sprawy: DNK1.054.12.2025
Kontakt: Kancelaria MF
tel.: +48 22 694 55 55
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Odpowiedź na interpelację w sprawie czynności sprawdzających prowadzonych przez organy Krajowej Administracji Skarbowej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 11190 złożoną przez Pana Posła Janusza Kowalskiego w sprawie czynności sprawdzających prowadzonych przez organy Krajowej Administracji Skarbowej przekazuję na ręce Pana Marszałka następujące informacje i wyjaśnienia.

- 1. Jakimi przesłankami kierują się organy KAS, decydując się na podjęcie czynności sprawdzających lub wszczęcie kontroli podatkowej? Proszę o odpowiedź z wyszczególnieniem stosowanych algorytmów oceny ryzyka, progów wartościowych i wszelkich innych kryteriów decyzyjnych.**

Weryfikacja prawidłowości rozliczeń podatkowych dokonywana przez Krajową Administrację Skarbową (KAS) to proces oparty na czynnościach sprawdzających, kontrolach podatkowych, kontrolach celno-skarbowych oraz postępowaniach przygotowawczych w sprawach karnych skarbowych. Oceniając skuteczność działań w obszarze weryfikacji rozliczeń podatkowych, należy uwzględnić te wszystkie działania.

Podstawą do wszczęcia odpowiedniego rodzaju działań są wyniki analizy ryzyka, które determinują to, jakie czynności będą prowadzone. Analiza ryzyka prowadzona jest m.in. w oparciu o posiadane przez KAS narzędzia i systemy informatyczne (np. STIR), dane przekazywane przez podatników (np. Jednolite Pliki Kontrolne, deklaracje podatkowe), dostępne źródła zewnętrzne (np. KRS, CEiDG), a także

informacje sygnałne.

W przypadku gdy wynik analizy ryzyka wykazuje duże nieprawidłowości i zachodzi podejrzenie generowania dużych strat dla budżetu państwa, są wszczynane kontrole celno-skarbowe. Natomiast w przypadku, gdy nieprawidłowości są mniejsze, są uruchamiane kontrole podatkowe albo czynności sprawdzające.

2. Dlaczego w latach 2019–2024 miał miejsce wzrost liczby czynności sprawdzających przy jednoczesnym spadku liczby kontroli podatkowych?

W odniesieniu do kontroli podatkowych nastąpiło ograniczenie ich prowadzenia, gdyż w pewnym zakresie zastąpiono je czynnościami sprawdzającymi, mniej sformalizowanymi i dającymi możliwość ich prowadzenia bez udziału podatnika. Czynności sprawdzające mają na celu m.in. sprawdzenie terminowości składania deklaracji oraz wpłacania podatków, w tym również pobieranych przez płatników oraz inkasentów i stwierdzenie formalnej poprawności deklaracji oraz ustalenia stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności z przedstawionymi dokumentami.

Wzrost liczby czynności sprawdzających jest wynikiem tego, że czynności sprawdzające pozwalają na szybsze i skuteczniejsze wykrywanie typowych błędów i nieprawidłowości, niewymagających wszczęcia kontroli podatkowych.

W szczególności czynności sprawdzające są podejmowane w przypadkach, gdy nieprawidłowości podatkowe wynikają z nieumyślnych błędów podatników lub dotyczą uszczupień o mniejszej skali, czyli w sprawach, w których wszczęcie bardziej skomplikowanej i rozbudowanej procedury kontroli jest niezasadne. Celem czynności sprawdzających jest bieżąca weryfikacja prawidłowości deklarowanych przez podatników zobowiązań podatkowych, mająca jak najszybciej zapobiec powstaniu ewentualnych zaległości podatkowych i doprowadzić rozliczenia podatnika do stanu zgodnego z prawem.

Istotny jest również rozwój narzędzi wspomagających czynności sprawdzające i poprzedzające je analizy ryzyka, dzięki którym jest możliwe automatyczne wykrywanie ryzyka/nieprawidłowości oraz ich weryfikacja w ramach czynności sprawdzających bez kierowania spraw do kontroli podatkowych.

3. Jaka jest łączna liczba czynności sprawdzających podjętych przez organy podatkowe w latach 2019–2024? Proszę o odpowiedź z wyszczególnieniem danych za każdy rok.

Tabela 1. Informacje na temat liczby czynności sprawdzających.

Rok	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba czynności sprawdzających (dane w mln)	2,5	2,6	2,9	2,2	2,3	2,4

4. Jaka jest łączna liczba kontroli podatkowych, po których w ciągu roku od ich zakończenia wszczęto postępowanie podatkowe wobec kontrolowanych podatników w latach 2019–2024? Proszę o odpowiedź z wyszczególnieniem danych za każdy rok.

Tabela 2. Liczba kontroli podatkowych, po których w ciągu roku od ich zakończenia wszczęto postępowanie podatkowe wobec kontrolowanych podatników w latach 2019–2024

Rok	Liczba kontroli podatkowych, po których w ciągu roku od ich zakończenia wszczęto postępowanie podatkowe wobec kontrolowanych podatników (w tys.)
2019	9,3
2020	6,5
2021	6,9
2022	6,9
2023	5,7
2024	4,6

5. Jaka jest łączna liczba czynności sprawdzających przeprowadzonych wobec podatników, u których w ciągu roku od ich podjęcia wszczęto postępowanie podatkowe w latach 2019–2024? Proszę o odpowiedź z wyszczególnieniem danych za każdy rok.

Tabela 3. Liczba czynności sprawdzających przeprowadzonych wobec podatników, u których w ciągu roku od ich podjęcia wszczęto postępowanie podatkowe w latach 2019–2024

Rok	Liczba czynności sprawdzających przeprowadzonych wobec podatników, u których w ciągu roku od ich podjęcia wszczęto postępowanie podatkowe (w tys.)
2019	2,0
2020	1,6
2021	1,7
2022	3,1
2023	3,8
2024	4,1

6. Jaka jest łączna liczba czynności sprawdzających przeprowadzonych wobec podatników, u których w ciągu roku od ich podjęcia rozpoczęto kontrolę podatkową w latach 2019–2024? Proszę o odpowiedź z wyszczególnieniem danych za każdy rok

Tabela 4. Liczba czynności sprawdzających przeprowadzonych wobec podatników, u których w ciągu roku od ich podjęcia rozpoczęto kontrolę podatkową w latach 2019–2024

Rok	Liczba czynności sprawdzających przeprowadzonych wobec podatników, u których w ciągu roku od ich podjęcia rozpoczęto kontrolę podatkową (w tys.)
2019	37,7
2020	32,8
2021	35,7
2022	27,6
2023	20,2
2024	6,6

7. Jaka jest łączna liczba kontroli podatkowych przeprowadzonych u podatników, wobec których w okresie 12 miesięcy przed rozpoczęciem kontroli nie podjęto czynności sprawdzających? Proszę o odpowiedź z wyszczególnieniem danych za każdy rok.

Tabela 4. Liczba kontroli podatkowych przeprowadzonych u podatników, wobec których w okresie roku przed kontrolą podatkową nie podjęto czynności sprawdzających w latach 2019-2024

Rok	Liczba kontroli podatkowych przeprowadzonych u podatników, wobec których w okresie roku przed kontrolą podatkową nie podjęto czynności sprawdzających (w tys.)
2019	9,1
2020	6,5
2021	6,3
2022	6,5
2023	4,5
2024	2,7

8. Jaka jest łączna liczba czynności sprawdzających, które zakończyły się wyłącznie dobrowolną korektą deklaracji podatkowej złożoną przez podatnika bez podejmowania dalszych działań administracyjnych (kontrola lub postępowanie podatkowe) w latach 2019–2024, wraz z łączną kwotą wynikających z tych korekt dopłat podatku? Proszę o odpowiedź z wyszczególnieniem danych za każdy rok.

Tabela 5. Liczba czynności sprawdzających, których sposób zakończenia wskazuje na złożoną korektę deklaracji podatkowej z łączną kwotą dopłat podatku

Rok	2022	2023	2024
Liczba czynności sprawdzających (w tys.)	362	435	501
Łączna kwota dopłat podatku (w mln zł)	5 012	4 716	6 511

9. Jaka jest łączna liczba czynności sprawdzających, które zakończyły się ustaleniem nieprawidłowości skutkujących doszacowaniem zaległości podatkowej lub odmową zwrotu podatku VAT w latach 2019–2024, wraz z łączną kwotą ustaleń? Proszę o odpowiedź z wyszczególnieniem danych za każdy rok.

Tabela 6. Liczba czynności sprawdzających w podatku VAT z łączną kwotą doszacowania zaległości podatkowej

Rok	2022	2023	2024
Liczba czynności sprawdzających (w tys.)	154	202	225
Łączna kwota doszacowania zaległości podatkowej (w mln zł)	2 980	4 174	5 101

10. Jaka jest średnia, mediana, oraz maksymalny czas trwania czynności sprawdzających przeprowadzonych w latach 2019–2024, liczonych od dnia pierwszego żądania informacji do dnia doręczenia informacji o ich zakończeniu? Proszę o odpowiedź z wyszczególnieniem danych za każdy rok.

Tabela 7. Średni czas trwania, mediana oraz maksymalny czas trwania czynności sprawdzających

Rok	2022	2023	2024
Średni czas trwania (w dniach)	20,41	28,06	40,31
Mediana (w dniach)	7	7	8
Maksymalny czas trwania (w dniach)	364	725	1 093

Dodatkowo uprzejmie informuję, że w latach 2019-2021 czynności sprawdzające były ewidencjonowane w systemie, który nie posiadał w swojej funkcjonalności możliwości odnotowania „daty rozpoczęcia czynności sprawdzających”. W związku z tym brak jest danych niezbędnych do obliczenia średniego czasu trwania czynności sprawdzających. Elektroniczna ewidencja czynności sprawdzających nastąpiła 1 stycznia 2022 r., dlatego też do przygotowania odpowiedzi uwzględniono czynności sprawdzających podjęte od 2 stycznia 2022 r. Ponadto należy odnotować, iż na maksymalny czas trwania czynności wpływ mają sporadycznie występujące przypadki, które były w 2024 r. przedmiotem działań nadzorczych ze strony Ministerstwa Finansów.

11. Jaka jest liczba podatników, wobec których w latach 2019–2024 prowadzono więcej niż jedną czynność sprawdzającą w tej samej sprawie w ciągu jednego roku podatkowego? Proszę o odpowiedź z wyszczególnieniem danych za każdy rok.

Tabela 8. Liczba podatników w stosunku do których prowadzono więcej niż jedno czynności sprawdzające

Rok	2022	2023	2024
Liczba podatników (w tys.)	50	45	42

12. Czy Ministerstwo Finansów posiada dane statystyczne dotyczące zakresu dokumentów i informacji, o które zwracały się organy podatkowe w ramach czynności sprawdzających w latach 2019–2024, w tym w szczególności: liczby przypadków, w których żądano przedstawienia umów cywilnoprawnych, aktów notarialnych, wyciągów bankowych, korespondencji handlowej, informacji od kontrahentów lub innych dokumentów typowych dla postępowania podatkowego bądź kontroli podatkowej? Proszę wskazać, czy prowadzone są analizy dotyczące ewentualnego przekraczania przez organy granic właściwych dla tej formy działania.

Tabela 9. Liczba czynności sprawdzających w ramach których wystąpiono o dokumenty w sprawie

Rok	2022	2023	2024
Liczba spraw (w tys.)	936	980	1 551

Dodatkowo informuję, że system, w którym są ewidencjonowane czynności

sprawdzające nie pozwala na wyszczególnienie liczby przypadków, w których są wystąpiono z żądaniem przedstawienia różnych rodzajów dokumentów, np. umowy cywilnoprawnego, aktu notarialnego, wyciągu bankowego, korespondencji handlowej, informacji od kontrahentów czy też innych rodzajów dokumentów.

Ponadto w odniesieniu do pytań 8, 9, 10, 11 oraz 12 wyjaśniam - jak wspomniano w odpowiedzi na pytanie nr 10 - że elektroniczna ewidencja czynności sprawdzających nastąpiła 1 stycznia 2022 r., dlatego też do przygotowania odpowiedzi na te pytania uwzględniono czynności sprawdzające podjęte od 2 stycznia 2022 r. i zakończone odpowiednio w 2022 r., 2023 r. oraz 2024 r.

13. Proszę o wskazanie decyzji, zmian organizacyjnych lub innych inicjatyw podjętych przez Ministerstwo w zakresie przedmiotowego pytania. Jakie konkretne działania zostały wdrożone przez Ministerstwo Finansów w odpowiedzi na wystąpienie Rzecznika Praw Obywatelskich z 6 grudnia 2023 r. dotyczące czynności sprawdzających wobec podatników?

Na bieżąco są analizowane potrzeby zmian legislacyjnych w zakresie Ordynacji podatkowej. Dotyczy to również uregulowania czynności sprawdzających. W następstwie tych analiz są formułowane projekty zmian.

I tak, kilka zmian w obszarze czynności sprawdzających jest zawartych w projekcie z 4 sierpnia 2025 r. ustawy o zmianie ustawy – Ordynacja podatkowa oraz niektórych innych ustaw. Projekt ustawy jest wpisany do Wykazu prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów pod nr UD 196. Projekt został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny¹.

W obszarze czynności sprawdzających projekt zakłada m.in. uproszczenie trybu korygowania deklaracji z urzędu przez organ podatkowy i zwiększenie wysokości korekty z 5 000 do 10 000 zł wysokości zobowiązania podatkowego, nadpłaty, zwrotu podatku, podatku naliczonego albo nadwyżki podatku naliczonego nad należnym do odliczenia w następnych okresach rozliczeniowych lub wysokości straty, które mogą zostać zmienione w wyniku korekty deklaracji z urzędu przez organ podatkowy. Aktualny limit obowiązuje od 2016 r. i wobec wskaźników inflacji stał się zbyt niski.

Proponowane zmiany w art. 274 § 2 i 3 Ordynacji podatkowej polegają na rezygnacji z doręczenia podatnikowi uwierzytelnionej kopii korekty deklaracji sporządzonej przez organ podatkowy na rzecz przekazywania wyłącznie informacji o skorygowaniu deklaracji. Obecnie przytłaczająca większość deklaracji jest składana drogą elektroniczną i nie jest możliwe sporządzenie jej „kserokopii”. Konieczne jest drukowanie dokumentów elektronicznych (deklaracji) w celu naniesienia na ich poprawek. Organ podatkowy, po skorygowaniu deklaracji z urzędu, będzie zobligowany jedynie do doręczania podatnikowi informacji o przyczynie korekty oraz związanej z korektą zmianie wysokości zobowiązania podatkowego, nadpłaty, zwrotu podatku, podatku naliczonego albo nadwyżki podatku naliczonego nad należnym do odliczenia w następnych okresach rozliczeniowych, wysokości straty lub podatku do zapłaty, albo informacji o braku takich zmian. Informacja będzie zawierać pouczenie o prawie wniesienia sprzeciwu. Projektowane rozwiązanie pozwoli zmniejszyć nakłady ponoszone na

¹ <https://legislacja.gov.pl/projekt/12396201>. Aktualnie projekt ustawy podlega uzgodnieniom zewnętrznym, konsultacjom publicznym i opiniowaniu.

funkcjonowanie organów podatkowych i ograniczyć obowiązki tych organów do niezbędnego minimum.

Wskazuję również, że opisane wyżej działania podejmowano niezależnie od wystąpienia Rzecznika Praw Obywatelskich z 6 grudnia 2023 r.

Przedstawiając powyższe wyjaśnienia, wyrażam nadzieję, że zostaną one uznane przez Pana Marszałka i Pana Posła za wyczerpujące.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia Ministra Finansów i Gospodarki

Zbigniew Stawicki

Podsekretarz Stanu Zastępca Szefa Krajowej Administracji Skarbowej

w Ministerstwie Finansów